

Stockholm 2023-01-27

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens/dnr: Fi2022/03365

Byggföretagens remissyttrande avseende Remiss av Kommissionens förslag om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern COM (2022) 701, 703 704 final

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar ca 3 800 bygg-, anläggnings- och specialföretag.

Byggföretagen har tagit del av rubricerad remiss och ansluter sig till Näringslivets Skattedelegations (NSD:s) remissvar.

Byggföretagen önskar särskilt understryka det ohållbara i många av förslagen rörande digital realtidsrapportering, framför allt förslagen som rör slopandet av samlingsfaktura samt krav på utställande av faktura inom två dagar vid gränsöverskridande handel.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Sofie Wilhelmsson Agrén, skatteexpert, sofie.wilhelmsson@byggforetagen.se alternativt 070-344 58 63.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter Svärd
Verkställande direktör

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens/dnr: Fi2022/03365

Stockholm, 2023-01-27

Remissyttrande

Remiss av Kommissionens förslag om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern COM (2022) 701, 703 704 final

Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar följande synpunkter på EU-kommissionens omfattande förslag avseende plattformsekonomin, en enda registreringspunkt och digital realtidsrapportering.

Sammanfattning

- NSD påtalar problemet med kort remisstid av omfattande reformförslag utan översatta texter och föreslår därför möjligheten till löpande dialog.
- NSD stödjer arbetet att bekämpa bedrägerier men påtalar att åtgärderna måste vara effektiva, proportionerliga och inte minska EU:s konkurrenskraft.
- NSD påpekar att den "impact assessment" som åtföljer förslagen saknar relevant konsekvensanalys av de långtgående förslag som reformen innehåller.
- NSD anser inte att förslagen kommer till rätta med bedrägerier och att förenklingsförslagen är för svaga.
- NSD saknar redogörelser för, hur eller om alls, moms systemet hittills har förbättrats genom att medlemsstaterna har samarbetat och utbytt erfarenheter kring effektiva granskningsverktyg för att minska bedrägerier och uppbördsförluster.
- NSD anser att förslagen bör behandlas i olika delar i stället för som en helhet.

Plattformar

- NSD håller med EU-kommissionen på ett övergripande plan att momsreglerna behöver förändras och anpassas till affärer i den digitala tidsåldern.
- NSD ifrågasätter varför inte förslag lämnas på en enhetlig definition av förmedlare eller gemensamma presumtioner för när plattformar anses agera i eget namn. I stället införs nya presumtioner för vissa sektorer vilket ökar komplexiteten.
- NSD välkomnar klargörandet att plattformen tillhandahåller en förmedlingstjänst men efterfrågar förtydligande hur detta kommer att tillämpas generellt.
- NSD konstaterar att åtskilliga initiativ finns där plattformar ålagts omfattande rapporteringsskyldighet. NSD menar att respektive initiativ måste samordnas och utvärderas innan nya omfattande rapporteringsskyldigheter införs.

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

En enda registreringspunkt (OSS)

- NSD välkomnar utökade möjligheter för OSS som kan undvika lokala registreringar.
- NSD stödjer förslag om utökad möjlighet till lokal omvänd beskattning B2B på ett övergripande plan, men saknar konsekvensanalys och beskrivning av förfarandet.
- NSD påtalar behov av att OSS kan kombineras med en momsregistrering och att fler komplicerade fall kan omfattas.
- NSD påpekar vikten av lokala momsregistreringar då momsavdrag saknas inom OSS. Återbetalningssystemen i flera medlemsländer brister vilket medför negativt kassaflöde för företagen.
- NSD anser att förenklingspotentialen av en utökad OSS, för flera företag, kan uppfattas som överdriven.

Digitala realtidsrapportering

- NSD påtalar att fakturor är dokument som produceras av företag som en del av affärsprocesserna och inte med huvudsyftet att momsredovisa.
- NSD välkomnar förslag som uppmuntrar till utökad användning av e-fakturering, men ifrågasätter om tidpunkten för införandet är realistisk.
- NSD välkomnar ett stopp för clearing-modeller.
- NSD välkomnar EU-kommissionens försök att harmonisera faktura- och rapporteringskrav men avstyrker flera långtgående förslag.
- NSD avstyrker förslaget om slopad samlingsfaktura och saknar såväl förklaring till förslaget som analys av konsekvenserna. NSD menar att en faktura som samlar flera transaktioner är vanligt förekommande. En faktura för varje transaktion är praktiskt ogenomförbart, kostsamt och ologiskt.
- NSD avstyrker kravet på en faktura avseende gränsöverskridande handel ska ställas ut inom två dagar. Såväl små som stora företag påtalar det omöjliga med ett sådant tidskrav.
- NSD avstyrker att innehållet i fakturan utökas med IBAN eller motsvarande samt betalningsdatum. IBAN är en finansiell uppgift som normalt inte återfinns i en vanlig e-faktura, betalningssätten kan variera för olika projekt mellan samma parter och 60–80 % av EU-handeln beräknas vara koncernintern som kvittas utan betalning.
- NSD ifrågasätter massinhämtningen av företagsinformation och påtalar den oro som finns kring otillåten användning, bristande övervakning och konsekvenser av dataintrång.
- NSD vill påminna om att Sverige under lång tid haft ett av EU:s lägsta momstapp (VAT Gap). Seriösa svenska företags arbete som oavlönade uppbördsmän behöver uppmärksammas och belönas i stället för att belastas med fler pålagor.
- NSD vill framföra att även om vissa länder har infört en visst typ av rapportering innebär inte detta, med automatik, att en sådan rapportering faktiskt fungerar som avsett. NSD vill påpeka att analyser saknas vilka transaktioner som företagen avstår ifrån för att momshanteringen inte kan säkerställas. Sådana analyser behövs för att inte riskera EU:s konkurrenskraft.

Bakgrund

EU-kommissionen betonar¹ momsens viktiga funktion som inkomstkälla för alla EU:s medlemsstater. Vidare betonas att momsen är en viktig finansieringskälla för EU:s budget eftersom 0,3 % av momsintäkterna som samlas in på nationell nivå överförs till EU som egna medel, vilket motsvarar 12 % av EU:s totala budget. Trots momsens centrala betydelse i budgetpolitiken hämmas momssystemet av suboptimal momsrapportering och kontroll vilket medför höga efterlevnadskostnader.

EU-kommissionen betonar även problemen med intäktsbortfallet (momstappet eller VAT gap) som beräknades till 93 miljarder euro totalt för 2020. En betydande del av detta belopp består av karusellbedrägerier (Missing Trader Intra-Community fraud, MTIC). Momstappet inkluderar också inhemska momsbedrägerier, skatteflykt, momsundandragande, konkurser och finansiell insolvens, samt felräkningar och administrativa fel.

EU-kommissionen uttrycker även att momssystemet har blivit alltmer komplext och betungande för företag. Framför allt är de 30 år gamla reglerna för gränshandel inte anpassade till affärer i den digitala tidsåldern. Detta manar till reflektion över hur tekniken kan användas för att minska administrativa bördor och relaterade kostnader för företag och samtidigt bekämpa momsbedrägeri.

Mot bakgrund av ovanstående presenterade EU-kommissionen den 8 december 2022 omfattande förslag om hur momsreglerna bör anpassas till den digitala tidsåldern. Förslagen har tre huvudsakliga syften:

- 1) uppdatera momsreglerna för plattformsekonomin,
- 2) utöka möjligheten till en enda registreringspunkt för moms samt
- 3) införa digital realtidsrapportering.

Kommissionens omfattande förslag återfinns i COM (2022) 701, 703, 704 final.²

Inledande kommentarer

Kort remisstid

NSD vill inledningsvis påtala problemet med den korta remisstiden. Av Regeringskansliets propositionshandbok (Ds 1997:1) framgår att som huvudregel gäller att en remisstid inte bör sättas kortare än tre månader. Svarstiden i detta fall är för kort, bara 6 veckor och under jul- och nyårshelgerna, och remissen avser en mycket omfattande momsreform med stora praktiska och kostsamma effekter. Under remisstiden har inte översatta texter till svenska funnits tillgängliga. Svarstiden på EU-nivå har också skjutits fram då översättningar saknas.

Även med insikt om att tidsbegränsningen följer av EU-arbetets tidsschema, ska understrykas att det inte är möjligt att under denna korta tid fullt ut analysera hela förslaget tillsammans med våra medlemmar. I detta remissvar kan NSD därför yttra sig mer principiellt och endast vissa artiklar kommenteras mer detaljerat.

¹ COM (2022) [701](#) final, sid. 1

² COM (2022) [701](#), [703](#), [704](#) final, [Impact assessment](#)

NSD

NÄRINGSLIVETS SKATTE- DELEGATION

NSD föreslår att regeringen, mot bakgrund av den olyckliga tidpunkten för remissen samt dess komplexitet och omfattning, tillsammans med det svenska näringslivet löpande bereder utvecklingen av detta reformpaket. NSD skulle därför välkomna möjligheten att få lämna synpunkter löpande i processen samt på nya texter som tas fram i rådet.

Ökad global konkurrens och behov av proportionerliga regler

Konkurrensen hårdnar på en alltmer global marknad för varor och tjänster. Detta märks inte minst för alla små och stora företag som är verksamma på den globala marknaden.

NSD vill framhålla att vi stöder EU-kommissionens ansträngningar att modernisera EU:s moms-system, minska de administrativa bördorna, minska bedrägerier och uppbördsförluster samt utnyttja digitaliseringens möjligheter. Det nuvarande moms-systemet är mycket splittrat, komplext och hindrar EU-handel och investeringar genom att skapa onödigt omfattande administrativa bördor och handelshinder för företagen. Framtida moms-regler måste vara utformade så att de kan fungera även i en snabbt föränderlig ekonomi med ändrade handelsmönster, nya transaktioner, privatisering, globalisering och digitalisering. Företagen, som agerar oavlönade uppbörds-män åt staten, måste hantera moms-reglerna för varje transaktion, i varje faktura och varje dag. Förslagen måste på ett övertygande sätt visa att redovisade syften kan uppfyllas och inte skapa nya problem för näringsliv och medlemsstater.

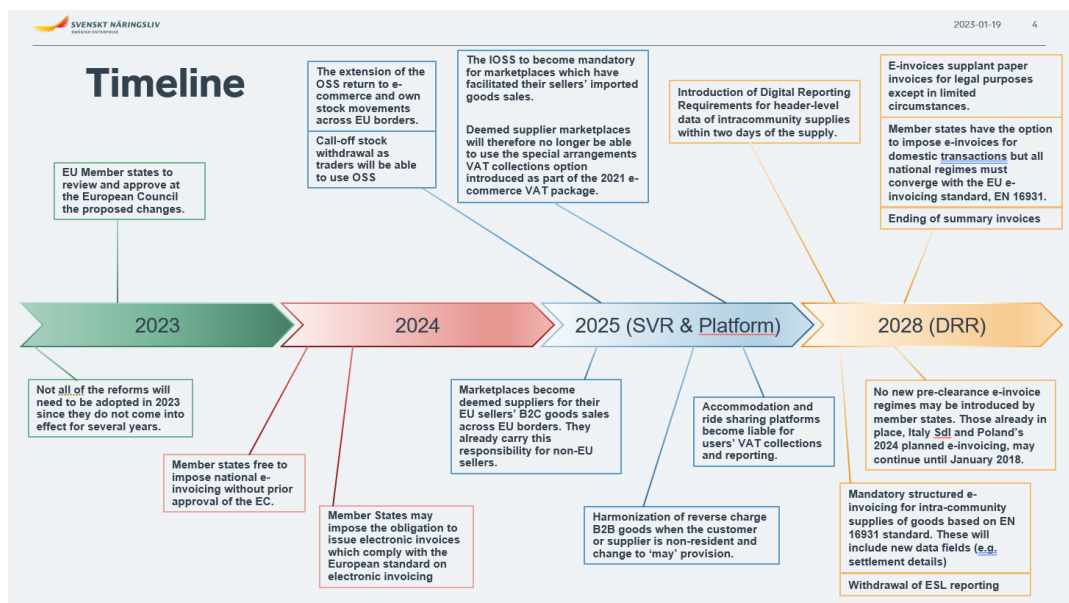
NSD anser inte att förslagen kommer till rätta med befintliga bedrägeriproblem och att förenklingsförslagen är för svaga. NSD vill återigen påtala att redogörelser saknas för, hur eller om alls, moms-systemet hittills har förbättrats genom att medlemsstaterna har samarbetat och utbytt erfarenheter kring effektiva granskningsverktyg för att minska bedrägerier och uppbördsförluster. Förändringar på moms-området innebär även i detta reformpaket att en ökad administrativ börda och kontroll läggs på företagen.

Medlemsstaternas misslyckande med att visa på samarbete och utbyte av erfarenheter kring effektiv moms-kontroll har ökat misstroendet såväl mellan medlemsstaterna som från näringslivet. NSD välkomnar EU-kommissionens ambition att harmonisera de separata åtgärder som medlemsstaterna infört med split payment, SAF-T och real-time reporting i försök att minska momstappet och få en effektivare moms-uppbörd. Bristen på harmonisering har skapat problem för näringslivet och medför stora investeringskostnader när ekonomihanteringssystem (ERP) ska anpassas till separata rapporteringskrav. NSD stödjer EU-kommissionens arbete med att bekämpa bedrägerier men vill återigen påtala att åtgärderna måste vara effektiva och proportionerliga.

NSD vill vidare påpeka att den "impact assessment" som åtföljer förslagen saknar relevant konsekvensanalys av de långtgående förslag som reformen innehåller. Att alltför ensidigt fokusera förslagen på åtgärder mot bedrägerier utan att ta hänsyn till påverkan på seriösa företag som agerar som oavlönade uppbörds-män för moms-en, riskerar att kraftigt försämra konkurrens-kraften för näringslivet inom EU.

Behandla förslagen i separata delar i stället för ett paket

NSD anser att förslagen bör behandlas i olika delar i stället för som en helhet. Delarna har olika tidsramar och förutsättningar. Det är för näringslivets konkurrenskraft viktigt att förenklingar och förbättringar (OSS, lokal omvänd beskattning mm) som kan minska regelbördan och administrativa kostnader, beslutas och genomföras utan dröjsmål. De mer komplexa och kostsamma förslagen avseende fakturor och realtidsredovisning behöver utredas, omarbetas, förenklas och förbättras för att inte försämra EU:s konkurrenskraft.

Plattformar – korttidsuthyrning av bostad & persontransport

Förändrad moms hantering föreslås avseende korttidsuthyrning av bostäder och persontransporter som förmedlas via plattformar. EU-kommissionen ser dessa sektorer som de viktigaste där konkurrensen behöver säkerställas. En ny artikel 28a innehåller en "deemed-supplier-modell" (nedan modellen) som innebär att plattformen anses som tillhandahållare i eget namn och ska debitera och leverera in moms på dessa tjänster när den underliggande leverantören av tjänsten är en privatperson eller en annan icke-momsregistrerad aktör. Företag som tillämpar modellen får inte tillämpa de särskilda resebyrå-reglerna (artikel 306). Plattformen är skyldig att föra register även för transaktioner som ligger utanför modellen. En ny artikel 46a anger att plattformstjänsten ska ses som en förmedlingstjänst. Vidare föreslås att den underliggande leverantörens transaktion till plattformen ska ses som undantagen utan avdragsrätt (artikel 136b) men att plattformens avdragsrätt inte ska påverkas (artikel 172a). Fler förändringar föreslås som inte återges eller kommenteras här.

NSD håller med EU-kommissionen på ett övergripande plan att momsreglerna behöver förändras och anpassas till affärer i den digitala tidsåldern. Däremot anser inte NSD att förslagen uppnår de mål som EU-kommissionen säger sig ha med att minska administrativa kostnader och regelbördor.

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

I stället för att införa en enhetlig och efterfrågad definition av förmedlare i eget namn eller att föreslå gemensamma presumtioner för när plattformen anses agera i eget namn, läggs nu nya presumtioner till för de utvalda sektorerna vilket skapar stor komplexitet i såväl direktiv som i förordning. Detta kommer att medföra rättslig osäkerhet, risker och kostnader för företag, skattemyndigheter och domstolar. Näringslivet har tidigare påtalat behovet av en enhetlig definition i direktiv och svensk lag samt en ordentlig genomgång av de 13 olika förmedlingsbegrepp³ som återfinns i svensk mervärdesskattelag och som inte heller är åtgärdade i förslaget till ny mervärdesskattelag⁴.

Företag som tillämpar modellen får inte tillämpa de särskilda resebyrå-reglerna enligt förslaget till tillägg till artikel 306. Eftersom modellen i artikel 28a gäller oavsett om ett företag anses agera i eget namn enligt artikel 28 och den omfattar underliggande transaktioner som tillhandahållits av vissa beskattningsbara personer, finns det en risk att de reseföretag som idag tillämpar resebyrå-reglerna kan komma att omfattas av modellen och då inte längre kan tillämpa resebyrå-reglerna. Detta skulle medföra stora konsekvenser för dessa reseföretag. Det pågår också en utredning på EU-nivå kring resebyrå-reglerna och denna typ av konsekvenser bör koordineras med den utredningen.

Avsaknad av definition och brister i presumtionerna kan även medföra problematik för reseföretag som agerar i annans namn. En faktor som gör att ett företag anses agera i eget namn för annans räkning enligt svensk lag är att de tar emot betalningen från kunden (6 kap. 7 § ML). Det kriteriet finns inte med i artikel 28 i direktivet. En förutsättning för att anses som en förmedlare i annans namn enligt artikel 306 (resetjänster) är att pengar från kunderna hanteras på ett interimskonto som ett utlägg i enlighet med artikel 79. Oavsett om man anses agera i eget eller annans namn enligt artikel 28 så anses man agera i eget namn om man möjliggör de aktuella tjänsterna genom en plattform enligt artikel 28a och omfattas då av modellen. Online-resebyråer som agerar i annans namn är ofta så pass direkt eller indirekt involverade i betalningen från kunden att de kan komma omfattas av modellen och således bli skattskyldiga lokalt för de underliggande tjänsterna. De flesta av dessa anses i dagsläget inte agera i eget namn även om de hanterar betalningen för resetjänsterna. Avsaknad av definition eller bristande presumtioner ger således upphov till oacceptabel komplexitet.

NSD vill påtala att en definition av korttidsuthyrning av bostad återfinns (artikel 28a hänvisar till 135(3)) men detta saknas avseende persontransporter. Detta innebär att nationella definitioner av persontransporter kommer att tillämpas för att tillämpa modellen.

NSD välkomnar klargörandet att plattformen tillhandahåller en förmedlingstjänst men efterfrågar ett förtydligande hur detta kommer att tillämpas generellt för alla olika tillhandahållanden via plattformar. Hur påverkar exempelvis förändringen i artiklarna 28a och 46a bedömningar generellt av en plattform tillhandahållande av transaktioner när en gränsdragning ska göras om detta är en vara eller tjänst eller om undantag och olika skattesatser ska tillämpas osv. Att ovanstående är ett aktuellt och reellt problem för företag, Skatteverket och domstolarna framgår bland annat av Skatterättsnämndens besked kring vårdplattformar⁵ och laddningsstationsnätverk⁶.

³ [190207](#), Svenskt Näringsliv, Åtgärda begreppet förmedling i momshänseende

⁴ [230117](#), Ny mervärdesskattelag, prop. 2022/23:46

⁵ [220906](#), Skatterättsnämndens förhandsbesked 27/21/I

⁶ [220408](#), Skatterättsnämndens förhandsbesked 9/21/I

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Den generella problematiken diskuteras i artiklar⁷ och avhandlingar⁸. Frågor kring laddningsstationsnätverk återfinns på agendan hos EU:s mervärdesskattekommitté och expertgrupp. NSD menar att EU-kommissionen måste klargöra dessa frågor, förenkla och förbättra regelverket i stället för att införa ytterligare komplexitet vid bedömningen av närplattformar agerar i eget namn eller annans namn.

Synpunkter har även framförts att effekterna av de föreslagna plattformensreglerna kan medföra att större plattformar kommer att klara av komplexiteten och regelbördan medan mindre online-förmedlare kan komma att slås ut. Detta visar på risken att ogenomtänkta regler och komplexitet snedvrider konkurrensen, skadar mindre aktörer och ger växande marknadsandel för stora plattformar.

NSD konstaterar att åtskilliga initiativ har sjösatts eller pågår där plattformarna ålagts omfattande rapporteringsskyldighet i syfte att hitta oredovisad skatt och moms. NSD menar att respektive initiativ måste samordnas och utvärderas innan nya omfattande rapporteringsskyldigheter införs. Se vidare avsnittet nedan avseende "många olika initiativ med omfattande digitala rapporteringskrav".

En enda registreringspunkt för moms

EU-kommissionen föreslår att möjligheten till momsredovisning via one-stop-shop (OSS) utökas för att minska kravet på lokala momsregistreringar. Möjligheten till lokal omvänd beskattning B2B ska tillåtas av medlemsstaterna (artikel 194) och föreslår att sådana transaktioner ska rapporteras i en periodisk sammanställning från 2025. Förändring görs för att möjliggöra att gränsöverskridande försäljning av begagnade varor kan omfattas av OSS och slippa lokala momsregistreringar (artiklarna 14(4) p1a, 35, 39a). "Modellen" utökas till att omfatta alla EU-varuleveranser som möjliggörs via elektroniska gränssnitt (artikel 14a). Överföring av egna varor kan på så sätt omfattas av OSS och nuvarande call-off-stockarrangemang föreslås upphöra vid utgången av 2025 (artikel 17a). Fortsatt kommer avdrag för ingående moms inte kunna göras via OSS. En stor mängd nya artiklar tillkommer och förändring sker av befintliga artiklar avseende de särskilda ordningarna (OSS, IOSS) i direktivet (Kapitel 6 artiklar 358-369xk). Fler förändringar föreslås som inte återges eller kommenteras här.

NSD välkomnar utökade möjligheter att använda OSS för att undvika lokala registreringar. Detta kan vara särskilt viktigt för mindre företag som etablerar sig på nya marknader inom EU och som vill undvika lokal momsregistrering. NSD stödjer, på ett övergripande plan, även förslaget med utökad möjlighet till lokal omvänd beskattning B2B men saknar såväl konsekvensanalys som djupare analys av förfarandet. För vem finns valet, för säljaren eller köparen och innebär detta en risk för diskussioner mellan dessa aktörer om förfarandet ska användas beroende på påverkan på respektive företags kassaflöde?

Det finns oklarhet om förslagen innebär att alla transaktioner måste gå via OSS eller om det går att kombinera med en momsregistrering? Det finns oklarhet om och ett behov av att även mer komplicerade fall kan omfattas av omvänd beskattning och OSS. Kan exempelvis situationer omfattas där ett företag är registrerat idag på grund av export från det aktuella landet men med avsaknad av momspliktig omsättning inom det aktuella landet?

⁷ 2017 Oskar Henkow, Acting in One's Own Name on Someone Else's Behalf: A Changing Concept

⁸ 2021 Daria Carmalac, Master Thesis at Lund University, Types of Intermediation for VAT Purposes

NSD

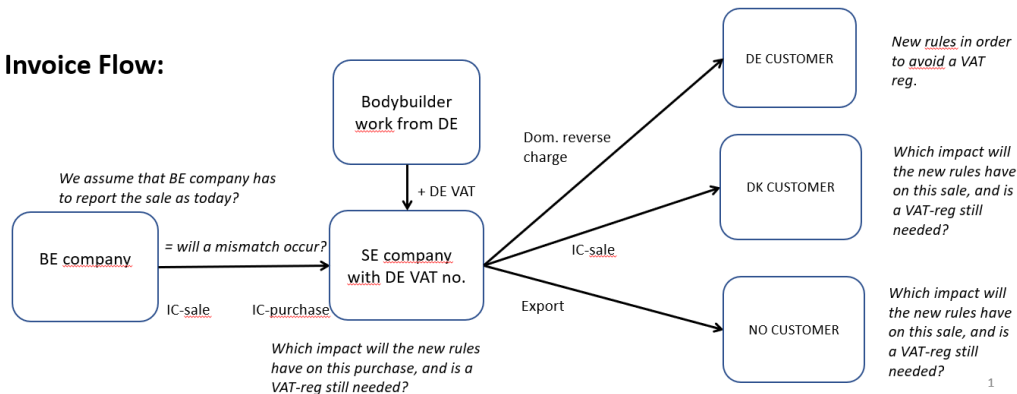
NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Se vidare nedanstående bild.

Goods Flow

Invoice Flow:

Flera stora bolag påpekar vikten av att behålla lokala momsregistreringar då momsavdrag inte tillåts inom OSS och då återbetalningssystemen i flera medlemsländer inte fungerar tillräckligt väl, vilket medför negativt kassaflöde för företagen. Synpunkter har därför framförts att förenklingspotentialen av en utökad OSS, för flera företag, kan uppfattas som överdriven.

Digital realtidsrapportering för gränsöverskridande EU-handel

EU-kommissionen föreslår stora förändringar kring fakturering och rapportering där syftet är att harmonisera dagens splittrade hantering av medlemsländerna. Förslag med definition av e-faktura (artikel 217) och flera olika förslag som innebär att e-faktura i visst format på sikt (2028) blir obligatorisk (artikel 218, 232). Förslag att från 2028 inte tillåta en clearing-modell där medlemsstaten avgör när/om en faktura ska skickas. EU-kommissionen föreslår (artikel 222) att från 2028 ska en faktura utfärdas, avseende gränsöverskridande EU-handel, senast två (2) dagar efter den beskattningsgrundade händelsen. Vidare föreslås att möjligheten till samlingsfaktura slopas från 2028 (artikel 223). Innehållet i fakturan utökas (artikel 226) bland annat med IBAN-uppgifter eller motsvarande samt betalningsdatum. Förslag om att två (2) dagar efter utfärdande av fakturan ska denna rapporteras digitalt i viss EU-standard till skattemyndigheten. Vidare förslag om möjlighet för medlemsstaterna att införa liknande krav på nationell rapportering (271a-273) och krav på registerföring av transaktioner via plattformar som ligger utanför modellen (artikel 242a). Fler förändringar föreslås som inte återges eller kommenteras här.

Inledningsvis vill NSD påtala det som också påtalas i OECD:s studie⁹ att fakturor är dokument som produceras av företag och som har specifika funktioner inom affärsprocesser. Av EU-kommissionens förslag kan man få uppfattningen att huvudsyftet för företagets fakturor är momsredovisning. NSD välkomnar förslag som uppmuntrar till utökad användning av e-fakturering, NSD ifrågasätter dock om tidpunkten för införandet är realistisk.

⁹ [220928](#), OECD Tax administration 3.0 and Electronic Invoicing sid. 40

NSD

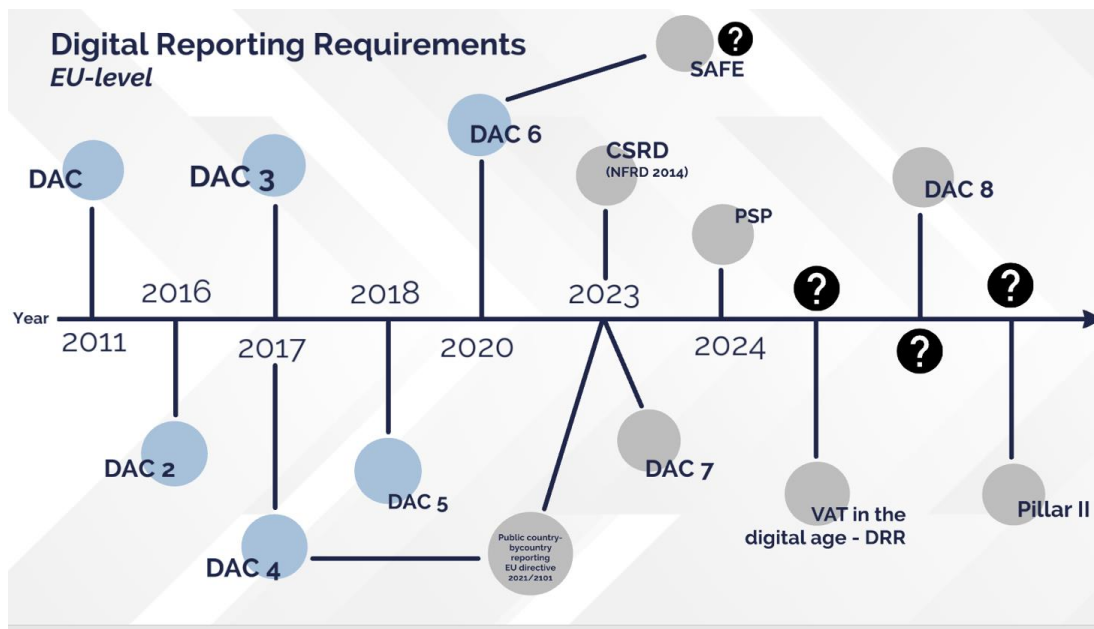
NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Ovanstående OECD-studie¹⁰ påtalar vikten av stegvist införande och att intressenterna involveras i ett tidigt skede för att e-faktureringsystemet ska bli effektivt och robust. Systemet måste ha förmågan att försvara sig mot cyberattacker, skydda medborgarnas integritet, ha en ekonomisk och finansiell stabilitet samt bedöma IT-riskerna i varje skede. EU-kommissionens tidsram kan omöjligt hinna med en sådan gedigen och nödvändig process.

NSD välkomnar ett stopp för clearing-modeller. NSD välkomnar EU-kommissionens försök att harmonisera faktura- och rapporteringskrav men avstyrker de alltför långtgående förslagen avseende när faktura ska utfärdas, sloandet av samlingsfakturan och realtidsredovisning av transaktioner. Skälen bakom dessa förslag och relevant konsekvensanalys saknas. NSD menar att förslagen i nämnda delar är fullkomligt orealistiska, alltför långtgående och innebär ej överblickbara kostnader som är direkt skadliga för EU:s konkurrenskraft. Se vidare detaljer och exempel nedan.

Många olika initiativ med omfattande digitala rapporteringskrav

NSD konstaterar att under flera år och med en accelererande fart har flera olika initiativ tagits som innebär nya omfattande krav på digital rapportering. NSD ifrågasätter varför nya initiativ föreslås och beslutas utan att tidigare åtgärder genomförts och utvärderats. I detta sammanhang kan särskilt DAC7¹¹, PSP¹² och VAT in the digital age nämnas. Det finns en stor sannolikhet för dubbelrapportering av liknande eller samma uppgifter vilket medför en stora kostnader för näringslivet utan motsvarande nytta för skattekontrollen. Av bifogad bild återfinns en kartläggning av flera av dessa initiativ som införts eller som utreds.

¹⁰ [220928](#), OECD Tax administration 3.0 and Electronic Invoicing sid 50

¹¹ Gällande från 2023, Skatteverket. Plattformar & DAC7

¹² [SOU 2022:25](#) Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

NSD menar att denna oro bekräftas av de slutsatser som återfinns i den specialrapport från 2021 som utfärdats av The European Court of Auditors¹³. Den information som medlemsstaterna utbyter är av begränsad kvalitet och används inte i stor utsträckning. Medlemsstaterna säkerställer inte kvalitet och fullständighet hos uppgifterna innan de skickas vidare. Information som utbytes automatiskt redan idag är underutnyttjad.

NSD ifrågasätter skälen bakom det nu aktuella och mycket omfattande informationsutbytet genom digitala realtidsrapportering. Konsekvenserna är ökade administrativa bördor och regelkostnader för näringslivet som är helt oacceptabla. Risken är stor att myndigheterna inte heller kommer att kunna hitta det fusk och de felrapporteringar som förslagen är tänkta att åtgärda.

Möjlighet till samlingsfaktura föreslås slopad (artikel 223)

NSD avstyrker att samlingsfakturan slopas och konstaterar att endast en kort svepande förklaring om filosofin om realtidsinformation återfinns som beskrivning. Vidare att en analys av konsekvenserna saknas kring praktiska effekter eller kostnader. Inte heller återfinns förklaring till varför samlingsfakturan slopas både för EU- och nationell handel.

Skatteverket anger avseende samlingsfakturan¹⁴ att "syftet med bestämmelsen är att förenkla hanteringen så att den som är skyldig att fakturera kan ta med flera egna omsättningar i en enda faktura i stället för att utfärda flera separata fakturor." NSD menar att en faktura som samlar flera olika transaktioner är mycket vanligt förekommande i ett flertal olika situationer och av olika skäl. Ett krav på utställande av en faktura för varje transaktion är praktiskt ogenomförbart, kostsamt och ologiskt. I bifogade exempel framgår tydligt det fortsatta behovet av samlingsfakturan och det omöjliga med fakturor per transaktion.

EU-rätten innebär i princip att varje tillhandahållande av en vara eller en tjänst behandlas separat om inte transaktionen ska ses som ett sammansatt tillhandahållande. Förutom komplicerad rättspraxis saknas hjälpregler inom såväl EU-rätten som svensk rätt när ett företag ska avgöra om ett tillhandahållande omfattas av huvudsaklighets- eller delningsprincipen. Svenska företag upplever att såväl svensk tillämpning, rättspraxis som medlemsländernas tillämpning skiljer sig åt¹⁵. Denna fråga uppkommer i alla branscher och för allt fler transaktioner då försäljningar av varor även innehåller behov av tjänster och tvärtom. Exempel på sådana tillhandahållanden är entreprenader, reparationer med ersättningsvara, installation av vara, konferenspaket, elbilsladdning, IT-, telekom- och mobiltjänster med mera. NSD konstaterar att skillnaden i beskattning kommer att bestå då EU-kommissionen i detta reformförslag inte föreslår någon hjälpregel eller harmonisering. Det uppstår frågor om slopandet av samlingsfakturan innebär att varje leverans av vara (skruv, mutter, bräda) och varje tjänstemoment ska faktureras separat per enhet?

Successiva leveranser är mycket vanligt där exempelvis el-, tele-, sändnings-, applikations- och prenumerationstjänster tillhandahålls löpande. Ska sådana leveranser faktureras per transaktion, per leverans, per minut eller per dag?

¹³ [2021](#) The European Court of Auditors special report: Exchanging tax information in the EU: solid foundation, cracks in the implementation

¹⁴ [Faktura enligt mervärdesskattelagen | Rättslig vägledning | Skatteverket](#)

¹⁵ [121227](#), Svenskt Näringslivs kartläggning över huvudsaklighets- och delning

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

Inom industrin är det vanligt med olika avrop där exempelvis leverans sker av viss vara per minut, per timme osv. Fakturan som ställs ut till samma köpare utfärdas i enlighet med vad som avtalats mellan parterna. Ska i stället en faktura utställas per leverans?

Avropslager där en viss typ av vara finns placerad hos köparen där denne plockar ur lagret vid behov. I sådana fall är det lämpligt att tillämpa självfaktura då köparen har kontroll över leveransen. Ska faktura ställas ut vid varje tillfälle när köparen plockar ur lagret?

Enligt Tillväxtverket (2017) skickar svenska företag (med minst en anställd) totalt ca 860 miljoner fakturor per år (inkl. B2C). Snittet per företag ligger på 3 293 fakturor, men skiljer sig på företagsstorlek där ett mikroföretag skickar 500 fakturor medan ett stort företag skickar ca 250 000.¹⁶ Förändringarna avseende borttagandet av samlingsfaktura och rapporteringen på transaktionsnivå kommer innebära en kraftigt ökad fakturamängd att hantera, lagra och där faktura ska matchas mot betalning.

Det finns begränsad information om antalet fakturor som går mellan företag och även andelen som avser gränsöverskridande handel. I och med förslaget att samlingsfakturan slopas även för inhemska transaktioner går det att anta att alla fakturor som idag skickas kommer att behöva ställas ut på transaktionsnivå. Konsekvensen blir att antalet fakturor kommer öka dramatiskt. Om exempelvis antalet ökar med en faktor om 10 kommer således 8,6 miljarder fakturor att behöva ställas ut, om faktorn i stället är 30 motsvarar det nästan 26 miljarder fakturor.

Kostnaden för att skicka och ta emot en e-faktura är lägre än för en pappers- eller digital faktura. Däremot förväntas företagen hantera en betydligt större fakturamängd med de föreslagna förändringarna. Enligt prisuppgifter från ett antal affärssystemleverantörer är priset för att hantera en e-faktura ca 3 kr¹⁷ (exkl. kostnad för implementering och underhåll). Den totala kostnaden till följd av ökad fakturering i exemplen ovan blir således 26 – 78 miljarder kr. Detta ska endast ses som en indikation på de omfattande negativa konsekvenserna som förslagen kommer att medföra för företagen. NSD påtalar återigen avsaknaden av en relevant konsekvensanalys som beaktar de systemmässiga och de finansiella effekterna av förslagen samt påverkan på EU:s konkurrenskraft.

Krav på faktura inom två dagar efter den beskattningsgrundande händelsen

NSD avstyrker kravet på en faktura avseende gränsöverskridande handel ska ställas ut inom två dagar. Såväl små som stora företag påtalar det omöjliga med ett sådant krav. Det finns självklart ett intresse hos företagen att fakturera så fort som möjligt men när detta kan ske beror på avtal, andra lagkrav, olika kommersiella, praktiska och tekniska skäl.

Sverige är ett litet land med en stor mängd små och medelstora företag som agerar på EU-marknaden. Ett litet företag som exempelvis består av en eller ett fåtal personer och som är ute hos kund under arbetsveckan, kan i bästa fall fakturera på helgen eller använder redovisnings- och faktureringshjälp månadsvis. För ett sådant företag finns ingen möjlighet att leva upp till föreslagna tidskrav.

¹⁶ 2017, Tillväxtverket, Åtgärder för en ökad användning i företagen av elektroniska fakturor och kvitton s. 15

¹⁷ Björn Lundén, E-fakturering – skicka och ta emot e-fakturor

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Stora företag kan ha bred flora av olika IT/ERP/för-system och kan dessutom ha förvärvat andra bolag och dess IT-miljö. Momshanteringen i företagets IT-system, särskilt vad gäller gränsöverskridande transaktioner, är mycket komplicerad och kostsam¹⁸. Transaktionerna återfinns inte klara att fakturera i realtid utan kräver i flera fall omfattande och tidsödande bearbetning innan fakturan kan färdigställas.

Vidare kan följande situationer uppkomma: långa transportkedjor, omlastningar, tillfälliga lagringar i terminaler, konsignationslager, avropslager, en vara byter ägare, varan hastigt omdirigeras under pågående transport osv. Sådana omständigheter kan medföra att fakturering dröjer tills leveransen nått viss avtalad plats eller att en viss milstolpe uppnåtts. Om en realtidsrapportering skulle införas, skulle myndigheterna i olika länder ändå inte kunna matcha transaktionerna ett till ett på grund av naturliga mismatchningar. Att forcera fram faktureringen skulle skapa oändliga kedjor av rättelser som i sin tur medför svårigheter för kontrollen. Till detta kommer de koncerninterna transaktionerna som kan uppgå till så stor andel som 60–80 % av EU-handeln.¹⁹

Elbranschen har särskilda utmaningar. Efter avslutad leveransperiod, vanligtvis månad, ska mätvärden i elnäten för miljontals kunder sammanställas. Med de krav som gäller för nya elmätare är målet att samla in mätvärden på 15 minuters basis. Insamling sker såväl för egna kunder som till elhandelsbolagens kunder som i sin tur ska fakturera sina kunder. Den mängd data som samlas in kräver mycket stor datakapacitet vilket innebär behov att göra datakörningar på helgerna (jämför Skatteverkets hantering av skatterapportering). För sådana transaktioner finns således ingen möjlighet att leva upp till föreslagna tidskrav.

Såväl stora som små och medelstora företag kan ha delar av sin fakturering manuell då kostnaden att automatisera vissa fakturaflöden är stor. En dagsfakturering av sådana flöden är inte möjlig av praktiska eller kostnadsmässiga skäl. Inte minst momsreglerna bidrar till att sådana flöden uppkommer. Komplicerade undantag, avsaknad av enhetliga definitioner kring förmedling, huvudsaklighet- och delningsprincipen samt införandet av omvänd mobil- och byggmoms är exempel på momsregler som försvårar och motarbetar effektiva faktureringsrutiner.

Ytterligare krav på uppgifter i fakturan

NSD avstyrker att innehållet i fakturan utökas bland annat med IBAN-uppgifter eller motsvarande samt betalningsdatum. Utökning av momsmässiga fakturakrav är något som måste undvikas då detta innebär kostsam administration och nyttan kan ifrågasättas. Medlemsföretag anger att IBAN är en finansiell uppgift som normalt inte återfinns i en vanlig e-faktura utan uppgifterna överförs separat från ERP till ERP. Vidare kan betalningssätt variera för olika projekt mellan samma parter. Så stor andel som 60–80 % av EU-handeln beräknas vara koncernintern²⁰ och sådana transaktioner medför ofta ingen betalning alls. I stället görs en koncernintern kvittning. NSD ifrågasätter således värdet med föreslagna uppgifter i fakturan.

¹⁸ 150624, Deloitte's rapport till Svenskt Näringsliv, Moms i affärssystem: funktionalitet, arbetsinsats och kostnader

¹⁹ [Handledning](#) för beskattning av inkomst vid 2013 års taxering, del 3, sid 1459

²⁰ [Handledning](#) för beskattning av inkomst vid 2013 års taxering, del 3, sid 1459

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

Massinhämtning av information, otillåten användning & sekretess

NSD kan konstatera att den digitala rapportering som föreslås i den remitterade promemorian innebär en massinhämtning av information från företagen, dessutom på en väldigt detaljerad nivå. Detta förhållningssätt överensstämmer inte med det som hittills präglat det svenska arbets sättet, då man snarare arbetat efter principen att myndigheterna endast ska ha tillgång till uppgifter som behövs för att säkerställa rätt beskattningsbeslut. En relevant fråga i sammanhanget är därför om skattemyndigheterna på ett effektivt sätt kommer kunna hantera all denna information. Därtill kommer frågan om skyddet för företagshemligheter. Med en sådan omfattande informationsinhämtning som föreslås måste denna avvägning göras mycket noga.

Av förslaget framgår att ett centralt elektroniskt system för moms-information ("the central VIES") ska skapas där informationen från alla gränsöverskridande B2B-transaktioner ska arkiveras under en period om fem år. Denna information, tillsammans med den information om gränsöverskridande betalningar som kommer lagras i den EU-gemensamma databasen CESOP, innebär att känslig företagsinformation kan sammanställas, exempelvis om kundrelationer, vilka varor/tjänster som tillhandahållit och till vilket pris samt hur betalning sker. Sådan information torde många gånger vara att klassificera som företagshemligheter och vars innehav måste betraktas som mycket känsligt, även i händerna på offentliga myndigheter inom EU-gemenskapen.

Av det remitterade förslaget framgår visserligen att systemet (the central VIES) endast ska hanteras av auktoriserade tjänstemän som utses av varje medlemsstat för kontroll av momsreglerna och för att bekämpa momsbedrägerier. Med det framgår dock inte hur informationen i databasen ska skyddas mot otillåten användning. Vem övervakar att databasen endast används i enlighet med vad som anges i direktivet? Därtill saknas en diskussion och analys av vilka konsekvenser en användning av databasen i strid med direktivet ska medföra och vilka konsekvenser ett dataintrång skulle kunna medföra. Likaså saknas rutiner för skälig ersättning till företag som kan komma att drabbas av intrång.

Som omnämns i stycket ovan anges i förslaget att VIES systemet får användas för kontroll av att momsreglerna efterföljs och för att bekämpa momsbedrägerier. Däremot saknas en reglering hur uppgifterna i övrigt ska få användas av medlemsländerna, i den mån dessa ska få användas för andra ändamål än de som anges i förslaget.

Sveriges låga momstapp (VAT GAP)

Sverige har under en lång tid haft ett av EU:s lägsta momstapp (VAT Gap). De seriösa svenska företagens arbete som oavlönade uppbördsmän för momsen uppmärksammas för lite och de belönas inte med förenklingar utan bestraffas med ytterligare pålagor. Grafen nedan visar genomsnittet av VAT Gap inom EU under åren 2016–2020²¹. Vidare visar också grafen de länder som har infört någon form av digitalt rapporteringskrav för moms.

²¹ [VAT gap in the EU - Report 2022](#), [VAT in the digital age - Executive summary](#) samt egna beräkningar

NSD

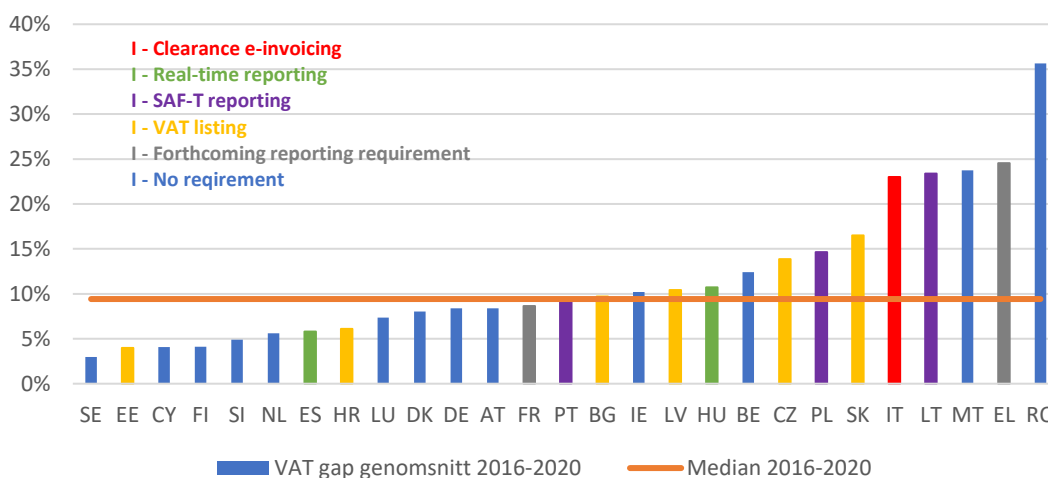
NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

EU:s medlemsstater har olika ingångsvärden i den digitala rapporteringsdiskussionen. Länder som har ett högre momstapp har infört mer långtgående krav på digital rapportering, medan länder med ett lägre moms-tapp inte har genomfört samma åtgärder, utan snarare fokuserat på service och annan typ av digitaliserad skatteuppbörd.

Från ett svenskt perspektiv blir därför förändringarna som föreslås alltför långtgående. NSD instämmer i att digitaliseringens möjligheter ska tillvaratas och uppmuntrar till ökad användning av e-faktura, men menar att mycket av det som EU-kommissionen ämnar åstadkomma kan uppnås med mindre strikta krav. Exempelvis bör positiva effekter avseende moms-tappet kunna nås genom att uppmuntra till mer e-fakturering och snabbare rapportering där såväl näringsliv som staten uppnår effektiviseringsvinster utan utökad regelbörda.

NSD stödjer arbetet att bekämpa bedrägerier men påtalar att åtgärderna måste vara effektiva, proportionerliga och inte minska EU:s konkurrenskraft. För att motverka bedrägerier måste de mest effektiva verktygen användas som inte medför försämrade konkurrensvillkor för hela det seriösa näringslivet. Medlemsstaterna behöver förbättra sitt utbyte av information och införa de bästa analysmodellerna som visat sig vara framgångsrika. Exempelvis bör analysmodellen i Nederländerna²² undersökas vidare.

VAT-gap genomsnitt 2016-2020

Sett till de länder som idag tillämpar någon form av realtids-rapportering överstiger rapporteringstiden den föreslagna två-dagarsfristen avseende utfärdandet av fakturan. Det är dock svårt att veta exakt hur reglerna tillämpas och vem som omfattas.

I Spanien måste till exempel beskattningsbara personer rapportera information från en utställd faktura inom fyra (4) dagar. Däremot finns inte något generellt utökad tidskrav på när fakturan måste ställas ut. För gränsöverskridande transaktioner finns dock krav på att fakturan ska ställas ut i samband med leveransen. Vad NSD erfar finns exempel där svenska företag har fått avstå spanska transaktioner på grund av svårigheter att anpassa system och rutiner till den spanska realtidsredovisningen.

²² [221208](#), Frågor från ledamoten Idsinga till finansministern om momskarusellbedrägerier

NSD
N Ä R I N G S L I V E T S
S K A T T E -
D E L E G A T I O N

Italien tillämpar en e-faktureringsordning där beskattningsbara personer måste ställa ut en faktura inom tolv dagar (12) från den beskattningsgrundande händelsen. För gränsöverskridande transaktioner ska en faktura ställas ut senast 15e dagen månaden efter varorna levererades. Italien tillämpar en clearing-modell. NSD erfar att clearing-modellen uppfattas negativt av svenska företag och välkomnar förslag att sådana modeller inte ska tillåtas.

Ungern tillämpar en realtidsrapportering som innebär att en beskattningsbar person ska ställa ut en faktura inom åtta dagar (8) från den beskattningsbara händelsen (avser ej kontantbetalningar). För gränsöverskridande transaktioner tillämpas samma tidsfrister som i Italien.

NSD vill avslutningsvis framföra att även om vissa länder har infört en visst typ av rapportering innebär inte detta, med automatik, att en sådan rapportering faktiskt fungerar som avsett. Analyser saknas hur små och stora företag påverkas och vilka transaktioner som företagen avstår ifrån för att momshanteringen inte kan säkerställas. Sådana analyser måste göras för att inte riskera EU:s framtida konkurrenskraft.

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Anna Sandberg Nilsson